

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, November' 30-dikán 1821.

Spanyol Ország.

A' Párisi Ujságlevelekben illy megjegyzéseket olvasunk valami magános Spanyol tudósítások után, mellyek onnét Nov. 9-dikén indultak: — “

„A' mi Ujságleveleink, úgy mond, majd semmit, vagy legalább nagyon édes keveset irtak még eddig a' Saragossában utóbb (Okt. 28-dikán) eléfordult népzengésről, pedig a' magános, de hiteles tudósítások szerint négy ember megöltetett, 's valami 20, megsebesedett. Annyit, hogy a' Polgári fő Kormányozó, Moreda, onnét elkergettetett 's Madridba futott, már a' közönséges levelek is irtak. Hogy Madridban is hasonló lármák történtek volna, azt is említették ugyan ezen közönséges levelek, hanem még eddig a' dolognak tulajdonképpen való megírására ki nem bocsátkoztak. — „Az Ország' fő városaiiban még tart a' Generális Riegó' képenek győzedelmi pompával való le's felherdoztatása. Azonban úgy látszik, hogy ezen városok között Kadiks az, melly az Orzáglószéknek leg több gondot, vagy nyughatatlanságot, okoz. Ott nagy hánykodásban látszanak lenni az indulatok.

A' Spanyol armádák zászlók helyett, tíz czol hosszúságú, bronzból való Oroszlányokat fognak kapni, rúd' végére alkalmaztatva, mint Franciaországban a' Császári orzáglás alatt a' Sasok hordoztattak. A' talptábla, mellyen az Oroszlány

nyugszik, gollyobisra helyeztetődik. A' rúd és Oroszlány közt, nemzeti színekből álló láng fog lobogni, mellyel hihetőkép- pen a' Francia Ori-, vagy auri-flammát (arany lángot) akarják követni a' Spanyolok.

Doktor Parisetnek itt következő levelét, mellyet ő Okt. 31-dikén küldött Párisba, nem lehet felindulás nélkül olvasni. Úgy látszik, hogy ő ezt nagyon érzékeny elfogódással irta. Leginkább azokat az Orvosokat érdekli benne, kik azt állítják, hogy a' Sárgahideg, nem ragadó nyavalya, hanem csak localis betegség, csak helyéli okok által gerjed, 's egy helyről más helyre nem vitettetik által: — „Ragadó nyavalya biz' ez — így szoll Pariset — 's éppen az Amerikai Sárgahideglelés. Ezerszer is mondom, hogy ragadó nyavalya. Reménljük, hogy mostani tapasztalásaink azokat is meg fogják hibás vélekedésekről győzni, a' kik más-képpen ítélnék. Ezen nyavalya a' kereskedésre nézve ezerszer károsabb, mint a' legkeményebb Contumacia-tartási Systema. A' kik ennek ragadó természetét tagadják is, még ezek is megvallják, hogy Barcellona' lakosait és kereskedését, csak öt napi kemény politziai vigyázat is megtaltalmazhatta volna ezen rettenetes ostortól. Így már most minden munkásság, minden szorgalmatoskodás, minden boldogság, sok időkre kihalt ezen szerencsétlen városból. Egy vendégfogadóban, melyben 15 idegenek tartózkodtak, kihaltak közzülök 11-gyen. Ennek szon széd-

jában 27 lakosok közül kihaltak 24-gyen. A' Nao-uczában három ház - népek, melyek mind egygyütt 36 személyekből állottak, az utolsó emberig mind kihaltak. Tortosában a' Püspök minden embereivel egygyütt meghalt. Csak egy Jesuita, ki a' Püspöki palotában lakott, élt néhány napokkal tovább a' többeknél: de már ez is meghalt. Egész klastromok, házak, és uczák kihaltak. A' Municzipalitásnak minden Titoknokjai meghaltak, úgy a' Doktorok is, Texidor nevűt kivéven, mind. Hasonlóképpen a' Patikáriusok is mind, egyetlenegy kivül. "

Doktor Ballynak is jött-ki a' Montörben egy levele Barcellonából Nov. 3-dik napjáról, melyben egyebek közt ekképpen szoll egy barátjához: — „Élj szerencsésen Barátom! légy nyugott elmével; nyugtasd-meg Barátaimat is, kik előtt tudva volt betegségem; azoknak pedig, kik erről még semmit se' tudnak, kérlek, most se' mondj semmit. "

A' Girondi Departament' Prefektusa illy summázatot hirdettetett-ki Nov. 12-dik napján azon tiszti levelezésekből vagy tudósításokból, a' mellyek Spanyol Országból Nov. 3-dikáról hozzá érkeztek: — „Valamint Barcellonában úgy Tortosában is azt veszik észre, hogy a' naponként meghaló Sárgahideglelők' száma kissebbedne: hanem ez a' kevesedés nem magának ezen nyavalyának gyengülését jelenti, hanem inkább csak azt, hogy az onnét részint eltávozó részint meghaló lakosok által az ott és életben lévőknek száma szemlátomást kevesedik, következésképpen a' nyavalya nem talál magának annyi áldozatot, mint régebben talált. Nem csak Barcellonában pusztit pedig már most, hanem azon falukon's egyéb helységeken is, a' mellyek a' kordonon belől Barcellona körül találtak, 's a'

hova a' Barcellonai lakosoknak nagy része kitakarodott. Napjában még most is reá lehet a' Barcellonai halottaknak számát, kerek számmal, 100-ra tenni. A' kordon ugyan Barcellona körül már távolabb tették, melly szerént a' városiaknak már nagyobb helyek van, a' hova kiterjeszkehetnek, de e' meg arra a' félelemre adott sokaknak alkalmatosságot, hogy így már nem lehet olly szorosán megőrizni, mint eddig, attól, hogy titkon senki által ne jöhessen rajta 's a' nyavalyát ki ne hozhassa. Azon tudósítások között, mellyek ezen Préfektushoz érkeztek, Doktor Bally is aláírt egygyet, melyből azt lehet kihozni, hogy ő a' gyógyulás útján van. "

Egy újabb levélben ezek találtak egyenesen Barcellonából Nov. 7-dik napjáról: — "

„Doktor Bally gyógyulás' útján van. Doktor Pariset tellyessen meggyógyult. Azt gondolják rollok, hogy mindketten Sárgahideglelésben voltak. Doktor François es Audonard jó egészségben vannak, 's ezek ketten meg nem szüntek fáradozni a' betegek körül. Mindnyájok Barcellonában vagynak. Doktor Roschoux Tortosába akar menni, 's nagyon lehetséges, hogy el is megyen, ha megnyerheti, hogy a' Contumáziának kiállása után, a' Barcellonai kordonon kívül mehessen. —

„Barcellonában benn már nagyon kevés lakosok találtak; részint a' halál' áldozatjává lett k, részint kimentek onnét. A' kiadatott halotti lajstromok szerént Oktober' 24-dik napjától fogva Nov. 7-dikéig 1480-ra telt a' halottak' száma. Az utolsó napokban 80-ra — 100-ra telt a' számjok. —

„Nagyon nevezetes megjegyzés az hogy azon lakosok, a' kik Barcellonettebe eleintén kimentek volt, 's nem régen az

hallván, hogy ott a' pestis egészen megszünt volna, oda vissza mentek, ott a' nyavalyát elkapták 's egymásra halnak. Így történt a' dolog Tortosában is. —

„Azt tartják, hogy Katalonia tartományában vagy nem elég jók a' vigyázási intézetek, vagy pedig nem elég kemények azok, a' kik megtartatássokra vigyázni tartoznának. Példa reá, hogy egy ember, ki a' kordonon által szökvén Barcellona és Gironna között Calalla nevű faluban, a' Sárgahideglelés által, mellyet magával vitt, melepett 's ott meg is halt. —

„A' Franczia Doktorokból álló Biztosság Barcelonát November' végén ide hagyni 's Franczia Országba vissza menni szándékszott.“

Ugyancsak ezen tárgyról ekképpen irtak a' közönséges Ujságlevelek Franczia Ország' Déli részéről November' 11. dik napjáról: — “

„Ígaz ugyan az, hogy Barcelonában a' ragadó nyavalyának gyengülése néminémüképpen meg kezdett valóságosulni: de nem olly nagy mértékben, hogy azt lehetne gondolni, hogy már minden veszedelem elenyészett. Legkeserveesebb az, hogy az Orvosok a' nyavalya' természete és gyógyittatásának módja eránt meg nem egygyezhettek. Sok Spanyol Orvosok még most is állhatatossággal erősítik, hogy ezen nyavalya csak a' levegőben fejlődik-ki; következésképpen, hogy csak localis, helybeli, 's eszszerént nem is ragadó. Akar miképpen legyen azonban a' dolog, elég az, hogy Barcelonában több példák megmutatták, hogy ott, 's Kataloniában még más pontokon is, ragadás által kapott az, illy nagy erőre: ámbár kétségbe hozták 's kétségbe is hozhatták azt, hogy az Ország' belsőbb részein is illy nagy pusztítást tenne, vagy hogy illy nagyon ragadó erővel léven: minthogy

úgy látszik, hogy mennél távolabb terjed a' tengertől, annál kevesebbé tartja meg ragadó természetét. Reménleni lehet, hogy ezen fontos tárgy még bővebb vizgálat alá fog tudományos módon vétettetni, 's ennek alkalmatosságával a' Franczia Orvosok is részt fognak ezen vizgálódási tanácskozásokban venni. Akár mi lehessen azonközben ezen vizgálódásoknak a' resultatuma, Franczia Orzágnak minden esetben nagy szüksége van arra, hogy a' megrendeltetett 's elő is vétetett jó vigyázati eszközöknek fenntartatását ne tágítsa, minthogy nagyon sok felé hallattatnak az esetek, a' hol, kivált a' Contrabándosok próbákat tettek, hogy a' kordonon magokat 's a' portékákatis által lophassák. De nem csak a' Spanyol Orzági ragadó nyavalyától kell félni a' Fancziáknak; mert több Levantei vidékeken uralkodni kezdett a' pestis, 's nagyon hitelesen erősítik, hogy még a' Török hajós sereghez is bekapott az Algiriai és Egyiptomi hajókról, 's t.“

* * *

A' mi az Ország' politikai állapotját illeti, ezekről illyen újabb tudósításokat találunk az Ujságlevelekben: —

Eszekbe vévén a' tiszti karok, hogy egy időtől fogva Madridban több puska-por találtatna, mint közönségesen szokásban volt, erre nézve most újabban szíveikre kötötte a' Municipalitás azon régibb, de mint látszik, meg nem tartatott parancsolatot, a' lakosoknak, hogy két font puska-pornál többet senki ne tarttson.

Azt irtuk ezen Ujság' elején még tegnapelőtt, hogy a' Spanyol Ujságlevelek még semmi környülállásos tudósítást hi nem adtak a' Saragossai utolsó népzendülésről, hanem már tegnap találtunk felől: le olly Madridi tudósítást, a' mellyben

meglehető világosságot nyujtanak a' dolgról. Ezek ekképpen következnek: —

„Azolta, hogy Riegó a' fő Kapitányaságból letétetett, a' Saragossai Polgári Kormányozónak, Don Moredának, kiről azt tartják, hogy Riegónak letétetetésében munkás lett volna, ellenségei nem kevésé számosodtak. Okt. 28-dikán estve az éjjeli elnyugváásra való dobolás után, a' Saragossai Militziának némelly tagjai 's némelly más személyek is így kiáltoztak: Éljen Riegó! A' Kormányozó Moreda pedig a' tolongó és kiáltozó csoportokat fegyveres csapatok által széllyel kergettette, a' melly közben több emberek megsebesítették 's néhányak meg is ölettettek. Hanem a' következett napon, 29-dikben ellenkezőleg folytak a' dolgok; a' Militzia' vezérloji a' Municipalitás elejébe mentek, 's azt kívánták, hogy a' Kormányozót hivatalából tegye-le. A' Municipalitás engedett a' Militzia tisztjei kívánságának, melly a' Kormányozónak tudtára esvén, ő, a' helyett, hogy a' zenebonáskodóknak tovább is ellent állott volna, elfogadta a' letétetést: hanem azonban megírta a' dolgot Madridba az Országlószéknek 's maga is úthoz készült, mint mondta, falura. A' Saragossaiak' szerencséjére azonközben kevés órák mulva ezen történet után megérkezett oda az Arragoniai új Fő Kapitány Don Alava, 's az ő megérkezése elejét vette újabb kedvetlenségek' kiütésének. Azonközben megérkezvén Nov. 2-dikán a' történet' híre Madridba, a' Király azonnal parancsolatot adott a' Belső Minister' elejébe, hogy Moredának, a' Saragossai elszaladott Kormányozónak, adja tudtára, hogy ő Felsője kedvetlenséggel értette azt, hogy egy maroknyi csendességháborítók ellen illy nagy lágyságot mutatott; mellyre nézve tüstént

térjen vissza Saragossába, 's a' bünösök ellen tétessen törvényes vizsgálódásokat. —

A' Madridi Országlószéki Ujság pedig November' 4-dikén kihirdette a' Saragossai Municipalitásnak tisztiképpen beküldetett Aktájit, Határozásait, mellyeknek tartalma ekképpen következik: —

I-ső Akta. A' Municipalitás' Okt. 29-dikén tartott Protokulumának Aktája: A' Helybéli Milicziának több tisztjei a' Municipalitás előtt megjelenvén azt kívánák, hogy a' Polgári Kormányozó a' maga foglalatosságainak folytatásában függesztesse-fel, 's az ő Hivatalának folytatása provisoriai módon bizattassék a' város Fő Gondviselőjére (Intendensére.) A' Municipalitás ezen kívánságnak tellyesítésére reá állott, azért, hogy a' kívánságot közönségesnek tartotta.

II-dik Akta. A' Király azt parancsolja a' Saragossai Fő Kormányozónak, hogy hivatalát azonnal ismét vegye által; hogy az Oktober' 28-dikán és 29-dikén ott folyt lármáknak okozóji után tétessen vizsgálódásokat, mellyek által néki, minthogy azok, az ő tulajdon feladásai szerént nem közönségesek voltak, nem kellett volna magát megijesztetni engedni.

III-dik Akta. E' két Eléadást foglal magában, mellyekből a' jön-ki, hogy a' Miliczia' tisztjeinek és a' Katonaságnak egy része a' másiknak cselekedetét nem hagyja helybe, és hogy következésképpen ezen két részek közt egyenetlenség uralkodik.

A' Kadixi Polgári Kormányozó nem úgy viselte ám magát Riegó eránt, mint a' Saragossai. Az (mint a' Madridi Universal beszéli) Oktober' 28-dikán, mint a' Riegó' neve' napján, ahoz alkalmaztatott beszédet tartott; a' házak' homlok-oldalai szönyegeekkel czifrittattak-ki; a' Polgári és Katonai tisztikarok között legjobb egygyesség uralkodott; 's a' levegőt a' Rie-

gó' tiszteletére készített Hymnusok har-
sogtatták."

Francia Ország.

Azon Beszédre, mellyel a' Király a'
Törvényhozó Kamaráknak mostani üléséi-
ket kinyitotta, illy Váloszlóköszöntést vitt
a' Pairek' Kamarájának Deputátziója Nov.
15 - dik napján Király ö Felsége' elejé-
be: — "

„Király! A' Felséged hűséges és
egyenes szívü alattvalóji, a' Francia Or-
szági Pairek, tisztelettel eltelve a' Felsé-
ged' thronusához közelitene, hogy an-
nak lábainál, a' magok munkálódásokra
valói viszatérésseket, hódolásoknak meg-
ujításával megszenteljék. A' Felséged hoz-
zánk intézett Beszédének első szavai szí-
vünknek belső részére behatottak. Úgy
vagyon, Király! a' Felséged' keservei a'
miéink valának, 's minden vigasztalás,
mellyet a' Gondviselés Felségednek küld,
olly kegyelem, mellyel az minket része-
sit. Mi minden kegyelmek között a' leg-
becsesebbet kaptuk. A' Mindenható meg-
fogja azt nekünk tartani tudni, a' mit né-
künk adni akart; élni fog ö, és fel fog
nevekedni a' Felséged és a' thronus' sze-
rencséjére eme' szeretett és ohajtott Gyer-
mek, eme' Szent Lajos véreből szármo-
zott minden ifjú csecsemök' első szülöttje;
mint a' Felséged szíve' gyermeke, mint
példaadásainak nevendéke, a' Felséged'
virtusainak is örököse fog lenni; 's már
áldja is Francia Ország ö benne, a' mi
Constitúciónknak és a' nép' Szabadságai-
nak született Örzőjét.

„Igen is fenn fognak állani, Király!
Felségednek a' több Hatalmasságokkal ed-
dig fennállott békeséges körülállásai; a'
Felséged' bölcsességének befolyása, a' Fel-
séged' Karakteret illeto tisztelet, 's Fels.

Szövetségeseinek gondolkodásaik, ezek
meg - annyi kezessegekül szolgálnak né-
künk.

„Napkeletet valósággal nagy szerem-
csétlenségek nyomják; ezektől minden Ke-
resztyének iszonyodnak; ezek minden em-
beri szívet megsebhethetnek. Mi megköszön-
nyük Felségednek azt a' vigasztaló re-
ménséget, mellyet Felséged nekünk az
eránt nyujt, hogy ezen Napkeleti ren-
detlenségeknek 's kegyetlenségeknek nem
soká határ fog tétettetni. Adják az égek,
hogy a' Hatalmasságok között uralkodó
egygyesség eszközöket találhasson arra,
hogy minden igasságos kívánságok kielé-
gíthetessenek; 's hogy a' Politika meg-
győzhesse magát affelől, hogy a' mi nap-
jainkban csak úgy tarthatja - fenn a' maga
tekintetét az emberek között, ha a' Reli-
gióval és Emberiséggel egy huron pen-
dül. Király! Francia Ország mindenkor
örvendező kiáltozással köszönti a' maga
Királlya' hajójinak zászlójit, mellyek a'
néki tartozó tisztelettel eveznek a' Levan-
te felé, a' melynek vidékei ezeket az újabb
időkben elragadó háládatossággal fogad-
ták, látván, hogy ök ott nem csak a' Fran-
cziákat oltalmazzák, hanem minden sze-
rencsétleneknek segítségére sietnek, az
erőszakételnek mindenütt elejét veszik,
's a' hol könnyörülésre és oltalmazásra hi-
vattatnak, mindenütt készséget mutatnak.

„Köszönet légyen Felségednek mind
azért az egy szempillantatig is felbe nem
szakasztatott vigyázóságért, mind azért a'
hasznos keménységért, mellyet határszé-
leinken megrendelni méltóztatott. Ezeknek
köszönhetjük, hogy azon pusztító ostor-
tól megkiméltettünk, melly a' szerencsét-
len Spanyol Országot pusztítja. Felséged
bizonyosan atyai kegyeliséggel szemlélte,
hogy Francziák oda megegyezt magokat ö'
halátra elszánták, azért, hogy a' az ö

egész népeket megmenthessenek. Ezen tudományokkal gazdag s bátor emberekkel együtt menni szemléli F.ged azon kegyes Apátzákat, kik egyedül csak az egek' tudományában lévén jártasok, csendes czel-lájikat ide hagyták, hogy a' pusztító ra-gadó nyavalya ellen távol lévő tartomá-nyokban trutzoljanak, olly czélzással, hogy ott a' hol eme' tudósok tanult mesterség által segitenek, ök gondviseléssek által segittsenek. Megbocsásson Felséged az ér-zékenységnek ezen hathatós kifejezéséért, mellyet mi magunkban el nem nyomha-tánk, ohajtván, hogy ezen emberek' hősi bátorságának az a' megjutalmaztatása le-gyen, hogy nékiek Francia Ország' Pair-jei Felséged előtt a' thronuson ülve, kö-zönséges bámulással és hálaadó köszönet-tel áldozzanak!

„Király! Nincsen Felségednek alatt-valóji között, nincsen a' Francia Ország-ban utazó emberek között, egy is, ki a' mi gazdagságaink és belső boldogságunk-nak kifejtődését szemlélvén azt ne' bá-multa volna, a' mellyekről nekünk Felsé-ged örömmel való rajzolatot tett. Hanem mind ezeket, a' kik ezekkel élnek, annak tulajdonittatni is hallottuk mi, a' ki őket arra segélli, hogy mind ezekkel élhesse-nek, tudni illik Felségednek s azon inté-zetek' lekének, mellyel a' Felséged' ha-talmának Administrátorai, mint Felséged kívánnya, naponként jobbanjobban meg-esmerkednek. Ezek által a' Finantzia' ál-lapotja már a' legnagyobb reménségeket fellyül haladta; ezek által a' törvények tiszteltetnek s naponként inkábbinkább tiszteltetni fognak, minekutánna minden veszedelmes bennekeiktől megtisztittatnak, s a' benneek találtató fogyatkozások kipó-toltatnak. Rend és fenyték uralkodnak a' Felséged' sergeinél, soket a' Királyy eránt, az ö' Vezérjek eránt, s a' ha-

za' attya eránt való vonszodásnak és en-gedelmességnek minden nemei lelkesítik. Végezetre, Király! a' Felségedtől felál-littatott intézetek által, ezeknek jótétemé-nyei által, s ezeknek megesmert szüksé-ges voltok által szemléli Felséged az in-dulatoskodássokat elcsendesítettetni s azon szempillantatot elhozattatni, melyben min-denféle hihetetlenkedések s boszszankodá-sok, a' nyughatatlankodás és rendetlenség lelkének kialvása által, egygyesülnek.

„Nekünk valamint legforróbb ohaj-tásunk úgy legszentebb kötelességünk a' vala, hogy Felségedet ezen nemes czél-zásoknak végrehajtásában tellyes hűség-gel segittsük. Királyunknak tulajdon szá-jából hallanunk azt, hogy ő a' mi ipar-kodásainkat megesméri, annyi, mint leg-kedvesebb jutalmat s egyszersmind leg-hathatósabb buzdittatást kapni.

„Király! mi megmaradunk azon czél-zásbeli megegygyezésnél, mellyet Felsé-ged nekünk ajánla. Mi a' Felséged' atyai czelzásait állhatatossággal fogjuk előre se-gelleni, hogy az adózások szerencsésen elkezdett kissebbítettetést folytathassa, a' megtartattaknak felosztattatását s felsze-dettetését megjobbittathassa, azokat, mel-lyek Felségednek a' közönséges erkölcsi-séggel ellenkezőknek lenni látszanak el-törölje, s végezetre hogy azt a' czélt men-nél hamarább elhozthassa, mellyet Felsé-ged annak a' szomorúkéntelenségnek meg-gátlására akar tétetni, hogy provisoriai Creditet kellessék kérnie.

„Király! hála az egeknek érette, né-künk már nem szükséges a' Felséged' né-peinek elméjébe azt beverni, hogy melly nagy tisztelettel, báládatossággal, és sze-retettel tartozzanak ok Felségednek: azon-ban ha csakugyan szükséges lenne nékiek még a' példaadás, ök örökötartó példaa-dót fognának a' Pairkamarában találni.

Nélünk minden erőnk a' thronusnak fenn tartatására van örökösen elszánva, szentelve, a' melly thronus dicsőségének tartja a' mi Szabadságaink' Oltalmazójának lenni. "

A' Király illy feleletet adott a' Pairek' Követtségének ezen Beszédére: — "

„Nagyon örvendek azon gondolkodásnak, mellyet a' Pairek' Kamarája előtem kinyilatkoztatott. Én abban az egy értelműségben, mellyel a' Kamara ezen Váloszló Beszédet készítette, azon célzásokban lejénde szerencsés megegygyezést szemlélem, mellyet kinyitó Beszédemben olly nagyon jóvaltam, és a' melly azt a' közönséges boldogságot, mellyről olly nagy bizakodással előkeppenváló jelentést tettem, mindenteknek elotte bizonyossá teheti. "

Újabb Tudósítások.

Spanyol Ország. — A' Párisi Gazetteben illy tudósítás találtatik Madridból Nov. 8-dik napjáról: — "

„Három napohig tartott kínos rettegek után úgy látszik, hogy ismét mindenek vissza tértek a' csendességre. A' tiszti karok nagyon pontosan tellyesítették kötelességeiket, 's a' fegyveres nép szünet nélkül töltve tartotta ezen napok alatt puskájit. A' Constitúziós piacon azonközben még most is bünn áll egy számos lovas csapat. Az Országlószék' elejébe érkezett tudósítások szerént ezen piacon kellett volna a' támadók' plánuma szerént a' fő csapásnak történni. De megijesztette őket az Elcljárók' keménysége, melyre nézve nem tettek egyebet, hanem csak az uczákon jártak le 's fel, ordítva. Madridban a' csendesség ezen szem pillantatlan helyre van ugyan állittatva: de tellyességgel nem így van a' dolog a' tarto-

mányokban. A' legfőbb városokban meg nem lehetett gátolni, hogy a' Riegó' tisztelőtére az uczákon lármás processiók tartassanak. Andalusziában kiválkeppen a' legnagyobb grádicsfokra lépett a' revolúzióskodás. A' Kadixsi történeteknek újabb leírása ennyiben áll: — "

„Megérkezven oda Generális Venegas, a' nép az uczákon azonnal öszszetolakodott 's dühös kiáltozással a' Municipalitás' épülete felé nyomakodott nagy sebességgel. Veszedelemes és véres történetektől lehetne félni. A' Madridi klub' főbb Kormányozói itt lévén a' lármázó sergek előtt mentek. Azt kívánták a' lármázók, hogy Generális Venegas azonnal üzettesek-hi a' városból. Csak az által lehetett elcsendesíteni a' lármát, hogy a' Kadixsi Polgári Kormányozónak a' Királyhoz intézett kérelme a' lármázók előtt felolvastott, hogy Generális Venegást innét azonnal elhivattatja. Azt mondják, hogy ezen kérelem a' Királyra és Familiájára nézve nagyon sérelmes kifejezésekkel volna készittetve. Beszéllik, hogy a' Kadixsban fennálló plánum, hogy tudniillik ezen város függetlenné tétetődjek, naponkent erősebb lábba kezdett kapni. Moreno Guerre, a' Cortesi Gyűlés' tagja, Kadixsban van, mint mondják olly czéllal, hogy az ott lévő nép' indulatját a' Polgári Kormányozóval egyetértőleg arnia vegye, hogy hitelt adjanak annak, hogy melly jó lenne ezen várost, az északi Német Országi Hanseatika városoknak példájok szerént, függetlenné tenni. — „A' Toledói lakosok hathatós kérelmet küldöttek-le az Országlószékhez a' mostani adózási Systema ellen: — „Mi nem gondoltuk, így szólnak, azt, hogy a' mi hasznos revolúzióknak az a' resultátuma legyen, hogy négy annyi adót kellessék fizetnünk, mint a' Legitimus Monarkhiai Országlás alatt

fizettünk. Mi nem kívánunk Revolúziót, ha illy drágán kell érte fizetnünk. Hasonló módon beszélnek a' Gallitziaiak, melyhez képezt az új Systema, melly az ő kedveket eleintén olly nagyon megtalálta vala, és kezdett veszteni a' maga hiteléből. — „Moreda, az Arragoniai Polgári Kormányozó, csakugyan elútozott Saragossa felé: de olly előrevigyázással, hogy maga előtt két Lovas Regimentet küldött-be oda. Reménlik, hogy illy módon lecsendesítheti ott egy szempillantatig a' támadókat. Igaz, hogy ő feltette magában, hogy legkeményebb eszközökkel eljen a' lármázok ellen. — „Corunnából több levelek érkeztek Madridba, mellyekben szörnyű történetről való tudósítás található. Oktober' 31. dikén valami perfordulván elé a' nyomtatási szabadsággal való élésnek megsértetése ellen, az Elölülő, hogy annál több halgatók jelenhesenek-meg, a' Franciskánusok' régi klastromát rendelte a' perlekedésnek folytatására. A' Gvárdián ugyan figyelmetesekké tette az Elöljárókat ezen épületnek elavult 's romladozott állapotjára, de nem hajtottak intésére. A' közönség, a' melly ezen dolog felől semmit se' tudott, nagy sokasággal begyülekezett a' szalába, hol a' perlekedés folyt, 's a' pádimentumnak egy része, mikor a' szála emberekkel dugva tele lett volna, a' lábok alatt leszakadott, 's 70 embert oda temetett. A' postának elindulásakor még csak 30-czat huzhattak volt ki az omlás alól, de ezek is olly állapotban voltak, hogy életben-megtartathatások felől kételkedtek. Mi fog a' 40-nel történni, még nem tudták.

Doktor Ballytól és Parisettől újabb levelek közöltetnek Barcellonából. Bally azt írja: hogy valóban kevesedik a' holtak száma; naponként már csak 80-nan halnak-meg; 20,000 embert ölt-meg a' Sár-gahidegtelelés 4 hónapok alatt. A' Plebánusok 's világi Papok nagyon érdemesekké tettek magokat a' szenvedő emberiség eránt. Reménlette Bally, hogy ők 8 napok mulva ki mennek a' Jeromos nevű klastromba, melly a' szomszédban egy hegyen fekszik, Contumatziat, vagy tisztulást tartani 's azután vissza térnek Francia Országba.

Paris et ekképpen irt, Ballyval egy napon, a' feleségéhez: — „Én istennek hála már most tele vagyok egészséggel. Néhány jó dósis Quinquinnával elegyített Maderai-bor fejtette-meg a' kérdést. Én reggel ispotályba szoktam menni, 's ott holt-test felvágásban foglalatoskodok; azután vagy betegekhez járással vagy irással töltöm a' napot. Kivált a' klastromokat járom, hol a' halál minden nyomon kíséri a' gyontatásban foglalatoskodó Pátereket. A' miket én láttam, leírhatatlannok. Sok házak tetejektől fogva fenékgig üressék; ajtajik nyitva állanak; senki be vagy ki nem megy'. Némelly ajtók gerendákkal vagynak beszegesztetve, annak jeléül, hogy onnét mindenek kihaltak, 's t.

„Ezen hónap 16. dikán ide hagyni szándékozunk ezen gyászolás' városát, hogy itt a' szomszéd Jeromos-klastromában 20 tisztulási napokat eltöltvén, onnét útnak induljunk 's a' Perthuis nevű legszélsőbb Francia városba jutván, ott ismét 20—40 napi Contumatziát tarttsunk.“